AVİM Yorum • No: 2026 / 105 • Kasım

"BOSNA KASABI" İÇİN BELGRAD'DA DÜZENLENEN DEVLET CENAZE TÖRENİ, HÜKÜM GİYMİŞ BİR SOYKIRIM FAİLİNİN MİRASINI MEŞRULAŞTIRDI

Teoman Ertuğrul TULUN

Analist

Bu yazı AVİM tarafından ilk olarak 25 Eylül 2026'da yayınlanmış İngilizce bir makalenin betimleyici Türkçe çevirisidir.

Ratko Mladiç, İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana Avrupa'da gerçekleşen en büyük katliamı organize etmekten suçlu bulunmuş ve 1990'lardaki Bosna soykırımındaki rolü nedeniyle "Bosna Kasabı" olarak anılmıştır. Mladiç, savaş suçları ve insanlığa karşı işlenen suçlardan aldığı müebbet hapis cezasını çektiği sırada, 27 Ağustos 2026'da, Hollanda'nın Lahey kentindeki bir Birleşmiş Milletler hapishane hastanesinde 84 yaşında hayatını kaybetmiştir. Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi (ICTY), Mladiç'i 1990'lardaki çatışmalar sırasında işlenen savaş suçları ve insanlığa karşı suçların yanı sıra, 1995 yılında Srebrenica ve çevresinde gerçekleştirilen soykırımdan da suçlu bulmuştur. Adıgeçen, BM koruması altındaki bölgenin ele geçirilmesinden sonra yaklaşık 8.000 Boşnak Müslüman erkeğin ve çocuğun öldürüldüğü Srebrenica katliamındaki rolü nedeniyle 2017 yılında soykırım suçundan hüküm giymiştir.

Mladiç'in naaşı, geçtiğimiz günlerde Sırbistan devletine ait bir uçakla Belgrad'a getirildi. Üzeri ulusal bayraklarla örtülü tabutu, üniformalı askerler tarafından uçaktan indirildi. Belgrad'daki bir kilisenin önünde binlerce kişi toplandı. Silahlı kuvvetler mensupları, Mladiç'in imzası niteliğindeki askeri şapkası ve bir kılıçla süslenmiş tabutun başında nöbet tuttu. Madalyaları tabutun ön kısmında sergilendi. Törenin ardından bir kortej eşliğinde mezarlığa götürülen Mladiç, selam atışı da dahil olmak üzere askeri törenle toprağa verildi. [1]

Çeşitli uluslararası medya organlarında yer alan haberlere göre, Sırbistan'ın uluslararası ilişkilerine zarar vermemek amacıyla cenazeye "resmi devlet töreni" statüsü verilmedi. Bununla birlikte aynı haberler, askeri törenin görkemine ve çok sayıda polis ile askeri heyetin cenazeye katılımına dikkat çekerek, cenazenin her yönüyle bir devlet törenini andırdığını vurgulamaktadır. Sırbistan Cumhurbaşkanı Vučić'in, önceden planlanmış başka bir programı olduğu gerekçesiyle törene katılmadığı belirtilmektedir. Ancak oğlu Danilo, çeşitli Sırp bakanlar ve Rusya'nın Belgrad büyükelçisi törende hazır bulunmuşlardır. Bu arada, Sırp Ortodoks Patriği Porfirije cenaze töreninde yaptığı konuşmada, "Onun ismi,

kendisine karşı derin bir minnet duygusu besleyen ve bu duyguyu yaşatan Sırp Ortodoks halkımızın büyük çoğunluğunun hafızasında ve dualarında derin bir iz bırakacaktır" ifadelerini kullanmıştır. Ayrıca, aynı dönemde Belgrad'da oynanan bir futbol maçında taraftarlar, Mladić'in dev bir posterini açarak ona destek sloganları atmışlardır.[2]

Türkiye Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü, Ratko Mladić'in cenaze törenine ilişkin bir soruya verdiği yanıtta, uluslararası mahkemeler tarafından soykırım, insanlığa karşı suçlar ve savaş suçlarından hüküm giymiş bir kişinin cenazesinin, işlenen ağır suçların ve yaşanan insani acıların inkârı anlamına gelecek şekilde istismar edilmesinin kabul edilemez olduğunu belirtmiştir. Sözcü, soykırıma ilişkin yargı kararlarını reddetmeye veya hüküm giymiş failleri yüceltmeye yönelik her türlü girişimin, kurbanların ve ailelerinin acılarını derinleştirdiğini, ayrıca bölgede barış ve uzlaşı sağlama yönündeki uzun soluklu çabalara zarar verdiğini ifade etmiştir. Sözcü ayrıca, Balkanlar'ın geçmişten çıkarılması gereken dersler üzerine inşa edilmiş, barışçıl, müreffeh ve ortak bir geleceğe ihtiyacı olduğunu vurgulamıştır. [3]

Öte yandan, Avrupa Birliği'nin Genişlemeden Sorumlu Komiseri Marta Kos, Sırbistan'a yapmayı planladığı ziyareti iptal etmiştir. Kos, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, "Ratko Mladić'in cenazesinden yansıyan görüntüler son derece rahatsız ediciydi; bu görüntüler, geçmişle yüzleşilemediğini ortaya koyuyor ve Avrupa bütünleşmesinin özünü oluşturan değerlerle çelişiyor. Sırp bakanların, yetkililerin, ordu temsilcilerinin ve ayrıca Bosna Sırp Cumhuriyeti'nden (Republika Srpska) liderlerin ve siyasetçilerin cenazeye katılarak bu savaş suçlusuna saygı duruşunda bulunmaları bilhassa rahatsız ediciydi" ifadelerini kullanmıştır.[4] Bir AB sözcüsü ise, "Savaş suçlularının yüceltilmesi, soykırımın inkârı ve revizyonizm gibi eylemler, temel Avrupa değerleriyle çelişmektedir; bunların AB içinde veya AB'ye aday ülkelerde yeri yoktur" açıklamasında bulunmuştur.[5]

Cenaze töreninin de gösterdiği üzere, Mladić'in pek çok Sırp arasında hâlâ sevilen bir figür olmaktan çıktığını söylemek doğru olmayacaktır. Geçtiğimiz ay Sırbistan Cumhurbaşkanı Aleksandar Vučić, Mladić'in Lahey'deki BM gözaltı merkezinden erken tahliye edilmesi ve böylece hayatının son günlerini Sırp topraklarında geçirebilmesi gerektiğini savunmuştu. Vučić, son yıllarda kendisini AB yanlısı, popülist ve muhafazakâr bir lider olarak yansıtmış olsa da, siyasi kariyerine aslında Sırp siyasetinin aşırı sağ kanadında, özellikle de Sırp Radikal Partisi (SRS) bünyesinde başlamıştır. Başkanlık görevine bir dönem daha aday olamayacağı için, Vučić'in erken seçimlerde başbakanlık için aday olmaya hazırlandığı öne sürülmektedir. Bu bağlamda, söz konusu cenaze törenini dolaylı bir seçim kampanyası etkinliği olarak yorumlamak da mümkündür.

Ratko Mladićin hüküm giymesine yol açan eylemlerin üzerinden otuz yıl geçti. Her yıl 11 Temmuzda, Bosna-Hersekteki Potočari Anıt Mezarlığında binlerce kişinin katılımıyla anma törenleri düzenleniyor. Türkiye dahil dünyanın dört bir yanından insanlar, kurbanların ailelerinin acısını paylaşmak için buraya geliyor. Bu yılki 33. anma töreninde, kimlikleri yakın zamanda tespit edilen on soykırım kurbanı daha anıt alanında toprağa verildi. [6] Aradan geçen 31 yıla rağmen, soykırımın acısı kapanmamış bir yara gibi varlığını sürdürüyor. Srebrenica soykırımı kurbanlarının aileleri, bu suçların günümüze dek uzanan sonuçlarıyla mücadele etmeye devam ediyor. Bu suçların mirasının yalnızca geçmişe ait

bir mesele olmadığı, kalıcı etkilerinin bugün hâlâ hissedildiği bir gerçektir. Böylesine sarsıcı bir ortamda, insanlığın vicdanını yaralayan vahşetlerin sorumlularını ister kalıcı anıtlar dikerek ister resmi törenler düzenleyere onurlandırmak, cezasızlığa son vermek ve bu suçlar için adaleti sağlamak adına on yıllardır yürütülen uluslararası çabaları zayıflatmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, Ratko Mladić için Belgradda düzenlenen resmi cenaze töreninin bazı Sırpları memnun etmiş olsa da, uluslararası toplumun vicdanını yaralayan ve Sırbistanın uluslararası itibarını zedeleyen bir eylem olarak tarihe geçeceği belirtilmelidir.

Bu durum ayrıca, hem hükümet hem de halk, temel insan hakları ve onuru ilkelerine saygı duymayı öğrenene dek, Sırbistanın Avrupa Birliğine olası katılım tarihini de oldukça uzun bir süre erteleyebilir.

**Resim: İletişim Başkanlığı ve Anadolu Agency*

[1] UN Human Rights Office of The High Commissioner. Press Release. UN experts outraged by funeral honours accorded to Ratko Mladić, former general convicted of Srebrenica genocide. 16 September 2026. https://www.ohchr.org/en/press-releases/2026/09/un-experts-outraged-funeral-honours-accorded-ratko-mladic-former-general

[2] The Guardian. Ratko Mladić, the Butcher of Bosnia, given heros funeral in Serbia. Ana Milosavljevic in Belgrade and Oliver Holme. 7 September 2026. https://www.theguardian.com/world/2026/sep/07/ratko-mladic-butcher-of-bosnia-funeral-belgrade-serbia ; BBC. Thousands turn out in Serbia for funeral of 'Butcher of Bosnia' Ratko Mladic. By Gabriela Pomeroy. 7 September 2026. https://www.bbc.com/news/articles/cn5dkk7yw74o ; Sky News. Thousands gather for funeral of 'Butcher of Bosnia' Ratko Mladic.7 September 2026. https://news.sky.com/story/thousands-gather-for-funeral-of-butcher-of-bosnia-ratko-mladic-13582813

[3] Turkish Ministry of Foreign Affairs. QA-15, 8 September 2026, Statement of the Spokesperson of the Ministry of Foreign Affairs, Öncü Keçeli, in Response to a Question Regarding the Funeral of Ratko Mladić. https://www.mfa.gov.tr/sc_-15_-disisleri-bakanligi-sozcusu-oncu-keceli-nin-ratko-mladic-in-cenaze-toreni-hk-sc.en.mfa

[4] European Western Balkans. Pictures from Mladićs funeral demonstrate that Serbia has failed to face the past. 15.09.2026. https://europeanwesternbalkans.com/2026/09/15/pictures-from-mladics-funeral-demonstrate-that-serbia-has-failed-to-face-the-past/

[5] POLITICO. Ratko Mladić funeral exposes gap between Serbias EU ambitions and

political reality. By Una Hajdar. September 2, 2026. https://www.politico.eu/article/ratko-mladic-funeral-serbia-eu-ambitions-political-reality/

[6] Anadolu Ajansı. Srebrenitsa soykırımının 31. yıl anma törenlerinde 10 soykırım kurbanı toprağa verilecek, Vesna Besic, İsmail Özdemir, 01 Temmuz 2026. https://www.aa.com.tr/tr/dunya/srebrenitsa-soykiriminin-31-yil-anma-torenlerinde-10-soykirim-kurbani-topraga-verilecek/3983489

Yazar Hakkında :

Teoman Ertuğrul Tulun , Avrasya İncelemeleri Merkezi'nde (Ankara) analisttir. Dr. Teoman Ertuğrul Tulun, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi doktorasını Ankara İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi'nde tamamladı. Avrupa Birliği Çalışmaları, Küreselleşme, Yabancı Düşmanlığı, Nefret Söylemi Çalışmaları ve Uluslararası İlişkiler *alanlarında çalışmalar yapmaktadır.*

Atıfta bulunmak için: TULUN, Teoman Ertuğrul. 2026. ""BOSNA KASABI" İÇİN BELGRAD'DA DÜZENLENEN DEVLET CENAZE TÖRENİ, HÜKÜM GİYMİŞ BİR SOYKIRIM FAİLİNİN MİRASINI MEŞRULAŞTIRDI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2026 / 105. Kasım 04. Erişim Kasım 05, 2026. https://www.avimbulten.org/tr/Yorum/BOSNA-KASABI-ICIN-BELGRAD-DA-DUZENLENEN-DEVLET-CENAZE-TORENI-HUKUM-GIYMIS-BIR-SOYKIRIM-FAILININ-MIRASINI-MESRULASTIRDI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır